

Hem>Familjefrågor och arv>Föräldraansvar – vårdnad och umgängesrätt

Föräldraansvar – vårdnad och umgängesrätt

Frankrike

1 Vad innebär den juridiska termen "föräldraansvar" i praktiken? Vilka rättigheter och skyldigheter har den som har föräldraansvar?

I Frankrike definieras föräldraskap som en uppsättning rättigheter och skyldigheter som är till för barnets bästa.

Föräldrar har föräldraansvar till dess barnet blir myndigt eller myndigförklaras.

Föräldrar har en skyldighet att skydda barns säkerhet, hälsa och moraliska värderingar, att uppfostra dem och att låta dem utvecklas, med respekt för dem som individer.

Föräldrarna bestämmer var barnet ska bo, särskilt om de har separerat. De måste låta barnet bo hos sig, eller om de inte klarar detta låta barnet bo hos en tredje man.

Föräldrar har en rätt och en skyldighet att utöva tillsyn över sina barn och tillgodose deras dagliga behov. De kan övervaka eller till och med förbjuda barns relationer med tredje man på grund av barnens ålder. De måste respektera barnens rätt att upprätthålla en personlig relation till sina mor- och farföräldrar. Föräldrarna är skyldiga att se till att barnen får en utbildning. Detta omfattar allmän skolgång, yrkesutbildning, moralisk fostran och samhällsfostran.

Föräldrarna bestämmer barnets religiösa tillhörighet, med vederbörlig respekt för barnet som individ. De fattar beslut om vilka läkarbehandlingar barnet ska genomgå.

Eftersom föräldrar utövar föräldraansvar är de även barnens juridiska företrädare. I denna egenskap företräder de barnen i alla civilrättsliga ärenden och förvaltar deras tillgångar.

Oavsett om de utövar föräldraansvar eller inte måste varje förälder bidra till barnets underhåll och utbildning i förhållande till de medel de förfogar över och barnets behov.

2 Vem är det i allmänhet som har föräldraansvaret för ett barn?

Föräldrarna delar föräldraansvaret. Begreppet föräldrabefogenheter avskaffades i Frankrike 1970.

Att ha föräldraansvar skiljer sig från att utöva föräldraansvar. En förälder kan ha föräldraansvar utan att utöva det.

I princip utövar båda föräldrarna föräldraansvaret tillsammans, förutom om faderskapet erkänns först mer än ett år efter barnets födelse (i så fall kan föräldraansvaret endast utövas gemensamt efter en gemensam förklaring till en domstol eller ett beslut från familjedomstolen (juge aux affaires familiales)).

Modern utövar därför eventuellt föräldraansvaret ensam. Principen är dock att båda föräldrarna utövar ansvaret gemensamt.

Föräldrar som gemensamt utövar föräldraansvaret över ett barn måste fatta gemensamma beslut i alla viktiga frågor som påverkar barnet (bostadsflytt, byte av skola, operationer osv.).

Föräldrar som har föräldraansvar men inte utövar det måste fortfarande informeras om viktiga beslut som fattas av den andra föräldern för att utöva sin rätt och skyldighet att "utöva tillsyn" över barnet. De måste informeras för att vid behov kunna varsko socialtjänsten eller domstolen i händelse av större problem. De är fortfarande skyldiga att bidra till barnets underhåll och utbildning och kan därför behöva betala underhåll till barnet. Domstolen kan förordna att föräldraansvaret ska utövas gemensamt eller av enbart den ena föräldern.

3 Kan en annan person bli utsedd i föräldrarnas ställe om de är oförmögna eller ovilliga att utöva sitt föräldraansvar över sina barn?

Om föräldrarna tillfälligt är oförmögna att ta hand om sina barn kan de anförtro dem till en tredje man. De kan även ansöka hos domstol om att utövandet av föräldraansvaret ska delegeras till denna tredje man. Delegeringen blir då frivillig.

Om föräldrarna utsätter sitt barn för fara kan den familjedomstol som ärendet har hänskjutits till av båda eller en av föräldrarna, den person som har anförtrotts att ta hand om barnet, den minderåriges vårdnadshavare eller den minderåriga själv, eller den allmänna åklagaren förordna om barnets placering och överlämna barnet till antingen en tredje man eller barnavårdsmyndigheten (Aide Sociale à l'Enfance), som lyder under ordföranden för det regionala rådet (Conseil départemental).

Huvudregeln är att om föräldrar är uppenbart ointresserade av eller oförmögna att utöva hela eller delar av föräldraansvaret kan den person, institution eller barnavårdsmyndighet som barnet placerades hos eller en familjemedlem väcka talan i domstol om att föräldraansvaret helt eller delvis ska delegeras till dem. Detta kallas i bland tvångsdelegering av utövandet av föräldraansvar.

När en säkerhetsåtgärd har vidtagits gentemot föräldrarna (t.ex. förmyndarskap eller godmanskap) innebär detta inte nödvändigtvis att de fräntas rätten att utöva föräldraansvar. Under vissa omständigheter och om de föreskrivna villkoren är uppfyllda kan utövandet av föräldraansvaret eller förmyndarskapet fortfarande delegeras om detta är till barnets bästa.

Om föräldrarna har avlidit eller inte kan utöva föräldraansvaret (särskilt om en förälder är frånvarande eller inte kan uttrycka sina önskemål) utses en förmyndare. Ett familjeråd inrättas. Detta består av minst fyra personer som valts med barnets bästa för ögonen. Bland dessa utses en förmyndare och en hjälpförmyndare. Förmyndarskapet övervakas av familjedomstolen, som är behörig att döma i mål som rör minderårigas förmyndare.

Föräldraansvaret fyller en socialpolitisk funktion. Det är en oförytterlig rätt. Föräldrar kan inte avsäga sig denna.

Föräldrarna kan fatta vissa beslut om hur föräldraansvaret ska utövas eller besluta att en av föräldrarna ensam ska utöva föräldraansvaret, om detta är förenligt med barnets bästa.

Om inte annat avtalats behövs ett domstolsbeslut för att avgöra hur föräldraansvaret ska utövas. Delegering av utövandet av föräldraansvar till en tredje man är alltid föremål för domstolstillsyn.

4 Hur fastställs föräldraansvaret för framtiden om föräldrarna skiljer sig eller separerar?

Om föräldrarna separerar påverkar detta inte reglerna om överföring av föräldraansvaret. Båda föräldrarna måste fortsätta att ta hand om barnen och fatta gemensamma beslut som är till barnens bästa.

Om de inte kan komma överens ska familjedomstolen avgöra hur föräldraansvaret ska utövas i ett mål om äktenskapsskillnad eller ett mål om utövande av föräldraansvar. Familjedomstolen tar hänsyn till

1. föräldrarnas tidigare praxis eller eventuella arrangemang de tidigare har kommit överens om,
2. barnets synpunkter när det hörs av domaren,
3. varje förälders förmåga att fullgöra sina uppgifter och respektera den andra förälderns rättigheter,
4. eventuella sakkunnigutlåtanden, med särskilt beaktande av barnets ålder,

5. information i utredningar från socialtjänsten, eller alternativa utredningar,
6. eventuellt fysiskt eller psykosocialt tryck eller våld som en förälder har utsatt den andra föräldern för.

5 Om föräldrarna sluter ett avtal om föräldraansvar, vilka formella krav måste vara uppfyllda för att avtalet ska vara rättsligt bindande?

Föräldrarna kan vara överens om alla åtgärder som ska vidtas till förmån för dess barns bästa och kan upprätta ett avtal om föräldraansvar, antingen själva eller med hjälp av en medlare och/eller sina advokater.

De kan sedan be familjedomstolen att godkänna avtalet om utövande av föräldraansvar och i vilken utsträckning föräldrarna ska bidra till barnets underhåll och skolgång.

Domstolen kan inte ändra avtalet och ska godkänna det såvida den inte finner att det inte i tillräcklig grad skyddar barnets intressen eller föräldrarna inte frivilligt har godkänt avtalet. Domstolen kan fatta beslut utan att hålla förhandling.

Vid äktenskapsskillnad i samförstånd kan båda föräldrarna och deras advokater också fastställa hur föräldraansvaret ska utövas i sitt skilsmäsoavtal.

Avtalet undertecknas av båda makarna och deras advokater efter en betänketid på minst 15 dagar och originalet inges till en notarie, vilket gör det verkställbart.

Förutom vid äktenskapsskillnad i samförstånd genom ett avtal upprättat med hjälp av advokat, där originalet har ingetts till en notarie, behövs ett domstolsbeslut för att ett avtal mellan föräldrar om hur föräldraansvaret ska utövas ska bli verkställbart.

6 Vilka alternativ finns det för att lösa konflikten utan att gå till domstol om föräldrarna inte kan komma överens om föräldraansvaret?

Om föräldrarna inte kan komma överens och de inte vill vända sig till domstol kan de på eget initiativ delta i familjemedling.

Syftet med familjemedling är att återupprätta kommunikationen mellan föräldrarna så att de kan nå en överenskommelse. Hänsyn tas till respektive förälders behov och särskilt till barnens behov. Det är ett diskussionsforum för att lösa konflikten, främja ömsesidig förståelse och tillit och på så sätt hitta en praktisk lösning, både för hur föräldraansvaret ska utövas och för de ekonomiska aspekterna av detta. Om parterna ändå inte kan komma överens kan de hänskjuta frågan till domstol, och om de enas om en överenskommelse kan de få denna bekräftad av en domstol eller införlivad i avtalet om äktenskapsskillnad i samförstånd.

7 I vilka frågor kan en domare fatta beslut om barnet om föräldrarna går till domstol?

Familjedomstolen är behörig att fatta beslut om utövande av föräldraansvar.

De kan tilldela föräldraansvaret till endast den ena föräldern eller besluta att föräldraansvaret ska delas mellan föräldrarna.

Om parterna är oense i en fråga kan familjedomstolen bemyndiga en av dem att i undantagsfall fatta ett beslut som i princip kräver bådadas samtycke, exempelvis när ett barn ska flytta till en ny bostad, byta skola eller opereras.

Familjedomstolen kan också förbjuda ett minderårigt barn att lämna landet utan båda föräldrarnas medgivande, särskilt om det finns en risk att en av föräldrarna tar med sig barnet utomlands utan avsikt att återvända, och därmed kränker den andra förälderns rättigheter.

Fastställandet av var barnet vanligtvis ska bo, antingen på en av föräldrarnas adress eller växelvis på båda adresserna, hänskjuts i regel till en domstol. Om det fastställs att barnet vanligtvis ska bo hos den ena föräldern fastställer domstolen även den andra förälderns rätt till umgänge och att ibland ha barnet boende hos sig, eller endast rätt till umgänge under dagtid.

Om barnet anses vara i fara kan domstolen besluta att den förälder som har rätt till umgänge ska träffa barnet på en särskild mötesplats, t.ex. en neutral plats som kan övervakas. Detta är vanligtvis en särskilt utformad plats med tillgång till socialarbetare och psykologer.

Familjedomstolen är även behörig att fastställa vilket belopp den förälder som inte ansvarar för den dagliga omsorgen om barnet ska betala för barnets försörjning och skolgång. Detta är vanligtvis det månatliga underhåll som den ena föräldern betalar till den andra föräldern.

8 Om domstolen beslutar att en förälder ensam ska ha vårdnaden om barnet, innebär det att han eller hon kan fatta beslut i alla frågor som rör barnet utan att först samråda med den andra föräldern?

Om domaren fastställer att barnet vanligtvis ska bo hos den ena av föräldrarna fortsätter den andra föräldern, om inte annat beslutas, att utöva gemensamt föräldraansvar med den förälder som har vårdnaden om barnet, även om barnet inte besöker dennes hem. Båda föräldrarna måste fortsätta att fatta alla viktiga beslut tillsammans. Om de inte kan komma överens måste de hänskjuta frågan till domstol. Om det är till barnets bästa kan domstolen besluta att en av föräldrarna ska tilldelas föräldraansvaret. Ett sådant beslut kan fattas om en av föräldrarna är olämplig, ointresserad, omöjlig att kontakta eller ständigt sätter sig på tvären, när det ligger i barnets intresse att ett beslut fattas utan dröjsmål.

Den part som fräntas föräldraansvaret behåller rätten att utöva tillsyn över barnets skolgång och ska informeras om viktiga val som påverkar barnet.

9 Om domstolen bestämmer att föräldrarna ska ha gemensam vårdnad om ett barn, vad innebär det i praktiken?

Begreppet "vårdnad om barn" avskaffades i den franska familjerättslagstiftningen 1987.

Begreppet "gemensam vårdnad" (garde conjointe) i fransk lagstiftning kan tolkas i vid mening som gemensamt utövande av föräldraansvar, eller i snäv mening som fastställande av att barnets växelvis ska bo hos var och en av föräldrarna (ibland kallad alternativ vårdnad, även om den beteckningen inte är juridiskt korrekt utan i stället borde vara "växelvis boende").

I princip utövar föräldrar föräldraansvar gemensamt utan att ett domstolsavgörande behövs. Principen om delat föräldraskap är inskrivet i fransk rätt. Det innebär att varje förälder spelar en lika stor roll i barnets liv och skolgång och ger honom eller henne den dagliga omsorg som krävs.

Gemensamt utövande av föräldraansvar innebär att föräldrarna tillsammans ska fatta alla viktiga beslut som påverkar barnet.

Barnet kan även bo växelvis en vecka var hos var och en av föräldrarna. För att detta ska gå att genomföra krävs att föräldrarna bor i närheten av varandra och har en bra kommunikation. Växelvis boende innebär inte nödvändigtvis att barnet ska spendera lika mycket tid hos var och en av föräldrarna.

Ofta utövar föräldrarna föräldraansvaret tillsammans även om barnet vanligtvis bor hos den ena föräldern. I så fall har den andra föräldern rätt till umgänge med barnet och till att ha barnet boende hos sig i bland.

10 Till vilken domstol eller myndighet ska jag vända mig om jag vill göra en ansökan om föräldraansvar? Vilka formella krav måste vara uppfyllda och vilka handlingar ska jag bifoga till min ansökan?

Familjedomstolen är behörig att besluta om föräldraansvar. En sådan talan kan väckas genom att båda föräldrarna, eller endast en av dem, inger en ansökan till kansliet eller efter en delgivningsmans/exekutionstjänstemans stämning.

Förfarandet är muntligt och det råder inte advokattvång. Parterna kan välja om de vill få hjälp av eller företrädas av en advokat.

Ansökan ska innehålla parternas för- och efternamn och adress eller, i förekommande fall, svarandens senast kända adress. Syftet med ansökan ska anges och ansökan ska också innehålla en kort redogörelse för skälen till ansökan. Ansökan ska dateras och undertecknas av den person som inger den eller hans eller hennes advokat.

Den förälder som väckt talan måste inge

- en fullständig kopia av födelsebeviset för varje barn som omfattas av ansökan,
- eventuella tidigare domstolsbeslut,
- en kopia av förälderns id-handling,
- bevis på adress (t.ex. kvitto på betald hyra, elräkning),

och, beroende på ansökans natur, en kopia av hans eller hennes senaste taxeringsbesked, senaste deklaration, tre senaste lönebesked, bevis på mottagna socialförsäkringsförmåner osv.

Frågan om hur föräldraansvaret ska utövas kan även hanteras i samband med äktenskapsskillnad. Vid äktenskapsskillnad i samförstånd måste föräldrarna vara helt överens. Var och en av dem måste ha en advokat. Efter en betänketid inges skilsmäsoavtalet i original till en notarie, vilket gör det verkställbart.

Om ett barn begär att få yttra sig handläggs skilsmässan av domstol och barnet hörs av domaren eller av en person som domaren utser.

Andra former av äktenskapsskillnad beviljas av domstolen. Det råder advokattvång.

I alla ärenden måste minderåriga höras om de har förmåga att förstå vad saken gäller.

11 Vilket förfarande ska tillämpas i sådana fall? Finns det något brådskande förfarande?

Vid en ansökan (requête) ska domstolens kansli inom 15 dagar från mottagandet av ansökan kalla svaranden till en förhandling via rekommenderat brev med mottagningsbevis.

Om det i ansökan anges att svarandens adress är dennes senaste kända adress uppmanar emellertid domstolens kansli sökanden att använda sig av personlig delgivning.

Domstolens kansli underrättar på valfritt sätt sökanden om plats, datum och tid för förhandlingen.

Familjedomstolen får även avgöra frågor om föräldraansvar i mål om äktenskapsskillnad (se "Skilsmässa").

Domare vid familjedomstolar har rätt att besluta om interimistiska åtgärder i brådskande ärenden. I ett mål om interimistiska åtgärder kan talan väckas via en stämning (assignation). Domaren prövar målet vid en förhandling där båda parter medverkar och meddelar ett beslut i form av ett avgörande som inte är ett lagakraftvunnet avgörande av sakfrågan. Ett interimistiskt förfarande gör det möjligt för domare att vidta provisoriska åtgärder utan att behöva invänta ett beslut i sakfrågan. En ansökan om interimistiska åtgärder gör det därför möjligt för sökandena att bevara sina rättigheter.

I interimistiska förfaranden kan domaren vid familjedomstolen besluta om åtgärder som det inte finns några allvarliga invändningar emot, eller som motiveras av att det finns en tvist. Eftersom det rör sig om provisoriska åtgärder används sällan detta förfarande.

Om ett skyndsamt förfarande är berättigat kan domare vid en familjedomstol vid vilken ett mål har anhängiggjorts genom ansökan bevilja att kallelser utfärdas för ett förhandlingsdatum inom en snar framtid. I så fall avgör domaren sakfrågan, men tidsfristerna är kortare. Detta alternativ används ofta.

En talan kan även väckas i familjedomstolen i ett skyndsamt förfarande för att avgöra sakfrågan (procédure accélérée au fond) i vissa bestämda fall som anges i lag (i familjeärenden rör det sig om olovligt bortförande av ett barn). Talan väcks genom stämning och domstolen meddelar omgående ett beslut i sakfrågan. I så fall behöver styrkande bevisning för att ärendet brådskar inte läggas fram. Förfarandets natur gör att datumet måste fastställas utan dröjsmål. I mål som rör våld i nära relationer kan man även begära att en familjedomstol skyndsamt utfärdar ett skyddsföreläggande enligt § 515-9 ff. i civillagen (Code civil). Den måste då meddela ett beslut inom sex dagar från fastställandet av förhandlingsdatumet (lag av den 28 december 2019). Denna skyddsåtgärd syftar till att skydda makar eller tidigare makar som utsatts för fysiskt eller psykiskt våld genom att göra det möjligt att förbjuda all kontakt mellan dem, och vid behov mellan den våldsamma maken eller tidigare maken och barnen. I skyddsföreläggandet anges åtgärder beträffande utövandet av föräldraansvar över barnen. Framför allt kan familjedomstolarna besluta att den förälder som utsatts för våldet ensam ska tilldelas ansvaret för att utöva föräldraansvaret, frånta den våldsamma föräldern hans eller hennes umgängesrätt och rätt att ha barnet boende hos sig ibland, eller begränsa umgänget till en viss mötesplats.

12 Kan jag få rättshjälp för att täcka kostnaderna för förfarandet?

Domstolskostnaderna (advokatarvoden, delgivningsmäns/exekutionstjänstemäns arvoden, socialtjänstutredning osv.) kan betalas av den franska staten.

Privatpersoner beviljas rättshjälp beroende på deras tillgångar. Hjälpen kan täcka alla eller endast en del av domstolskostnaderna, beroende på sökandens inkomst och antalet personer som är beroende av honom eller henne för sin försörjning. Ansökan ska göras till rättshjälpskontoret vid den domstol som prövar målet.

13 Går det att överklaga ett beslut om föräldraansvar?

Domar från familjedomstolen kan överklagas inom en månad, med undantag för domar som grundas på § 481-1 i civilprocesslagen (Code de procédure civile) (skyndsamt förfarande för att avgöra sakfrågan i ett mål om olovligt bortförande), som kan överklagas inom 15 dagar.

Beslut från familjedomstolen kan överklagas inom 15 dagar (interimistiskt förfarande, skyddsföreläggande).

Överklagandet ska inges skriftligen och det råder advokattvång. Överklagandet prövas i appellationsdomstolen (Cour d'appel).

14 I vissa fall kan det vara nödvändigt att göra en ansökan till en domstol eller till en annan myndighet för att få ett beslut om föräldraansvar verkställt. Vilket förfarande ska tillämpas i sådana fall?

Familjedomstolens avgöranden om föräldraansvar är automatiskt verkställbara.

Om ett avgörande från en familjedomstol om föräldraansvar inte efterlevs, exempelvis om en av föräldrarna har umgängesrätt och rätt att ha barnet boende hos sig ibland och den andra föräldern hindrar dem från att utöva denna rätt, kan ett klagomål inges till den allmänna åklagaren (procureur de la République) vid domstolen inom vars domkrets barnet bor. Att hindra den andra föräldern från att utöva sin rätt till umgänge och att ha barnet boende hos sig ibland är ett brott som bestraffas med ett års fängelse och böter på 15 000 euro.

Familjedomstolar kan utöver de förordnade åtgärderna även utdöma periodiskt vite. De kan, även på eget initiativ, utdöma ett periodiskt vite för att se till att avgörandet verkställs. Om omständigheterna så kräver kan de även tillfoga ett periodiskt vite till ett annat avgörande från en annan domstol och den överenskommelse om föräldraansvar som förts in i avtalet om äktenskapsskillnad i samförstånd.

Om en förälder allvarligt eller vid upprepade tillfällen hindrar verkställigheten av ett avgörande, ett privat avtal om äktenskapsskillnad i samförstånd som undertecknats av advokater och där originalet har ingetts till en notarie, eller en godkänd överenskommelse om hur utövandet av föräldraansvaret ska organiseras, kan familjedomstolen förordna att föräldern ska betala civilrättsliga böter på 10 000 euro.

På begäran av familjedomstolen eller den berörda föräldern får den allmänna åklagaren i undantagsfall begära handräckning från polis för att säkerställa verkställigheten av ett domstolsavgörande, ett avtal om äktenskapsskillnad i samförstånd eller en godkänd överenskommelse om hur utövandet av föräldraansvaret ska organiseras, exempelvis verkställighet av umgängesrätten och rätten att ha barnet boende hos sig ibland.

Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet bör ansökan således ställas till den allmänna åklagaren eller till den familjedomstol som fattade beslutet.

15 Hur får jag ett beslut om föräldraansvar som har meddelats i en annan medlemsstat erkänt och verkställt i den medlemsstat där jag bor?

Avgöranden om föräldraansvar som meddelats av en domstol i en medlemsstat erkänns och är verkställbara i Frankrike utan att något exekuturförfarande behövs.

Alla beslut om föräldraansvar är dock inte verkställbara med en gång, utan endast de beslut som rör umgängesrätten och återlämnandet av ett barn. De intyg som avses i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 **om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar** (Bryssel IIa-förordningen) måste inges. För andra beslut om föräldraansvar behövs en verkställbarhetsförklaring som utfärdats grundat på relevant intyg.

I Frankrike ska ansökningar om erkännande och fastställande av verkställbarhet i Frankrike av utländska exekutionstitlar i enlighet med Bryssel IIa-förordningen inges till ordföranden för tribunal judiciaire (allmän domstol) eller en person som denne delegerat (§ 509-2 i civilprocesslagen). Om ansökan görs inför domaren behövs inte något juridiskt ombud.

16 Till vilken domstol i den medlemsstat där jag bor ska jag vända mig för att överklaga erkännandet av ett beslut om föräldraansvar som meddelats av en domstol i en annan medlemsstat? Vilket förfarande är tillämpligt i sådana mål?

Enligt artikel 21.3 i förordningen "kan en berörd part ... få fastställt att domen skall erkännas eller inte erkännas".

I Frankrike ska ansökningar om att ett avgörande om föräldraansvar som meddelats av en domstol i en annan EU-medlemsstat inte ska erkännas inges till ordföranden för tribunal judiciaire eller till en person som denne delegerat.

Ansökningar godtas endast av följande skäl:

- Bristande efterlevnad av grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där erkännandet söks, med hänsyn tagen till barnets bästa.
- Underlåtenhet att höra barnet, presumerat att hörandet av barnet är en grundläggande princip i förfarandet i den medlemsstat där erkännandet söks; underlåtenhet att respektera rätten till försvar.
- Hindrande av utövandet av föräldraansvar.
- Oförenlighet med en senare dom, antingen i den stat där erkännandet söks eller i en annan medlemsstat eller ett tredjeland när det avgörandet uppfyller de villkor som krävs för erkännande i den medlemsstat där erkännande söks.
- Underlåtenhet att följa placeringsförfarandet.

Avgörandet från ordföranden för tribunal judiciaire kan överklagas.

17 Vilken lag tillämpas i föräldraansvarsfrågor om barnet eller parterna inte bor i den medlemsstaten eller har olika medborgarskap?

Om målet har en internationell aspekt (en av parterna eller barnet bor utomlands eller är utländsk medborgare) måste man först fastställa om den franska domstolen är behörig att pröva målet.

Franska domstolars behörighet

Enligt artikel 8 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 har de franska domstolarna behörighet att pröva ansökningar om föräldraansvar om barnet har hemvist i Frankrike.

Enligt artikel 12.1 i förordningen är de franska domstolar som är behöriga att pröva en ansökan om äktenskapsskillnad även behöriga att pröva ansökningar om föräldraansvar om makarna utövar föräldraansvaret gemensamt och de uttryckligen har godtagit de franska domstolarnas behörighet och om det är till barnets bästa.

Enligt artikel 12.3 i förordningen är domstolarna i en medlemsstat också behöriga i fråga om föräldraansvar när det gäller andra förfaranden än de som anges i artikel 12.1, om barnet har en nära anknytning till den medlemsstaten, särskilt genom att någon av personerna med föräldraansvar har hemvist där eller att barnet är medborgare i den medlemsstaten eller deras behörighet uttryckligen eller på något annat entydigt sätt har godtagits av alla parter i förfarandet vid den tidpunkt då talan väcks och denna behörighet är till barnets bästa.

Behörigheten för domstolarna i barnets tidigare hemvistland kan också utvidgas om barnet flyttat till en annan medlemsstat mindre än tre månader tidigare och tvisten rör en ändring av umgängesrätten.

Om barnets hemvist inte kan fastställas och behörighet inte kan bestämmas på grundval av artikel 12, är de franska domstolarna enligt artikel 13 slutligen behöriga om barnet befinner sig i Frankrike och hans eller hennes hemvist inte kan fastställas (barnflyktingar eller fördrivna barn).

Under vissa omständigheter kan även ett annat internationellt avtal eller fransk internationell privaträtt tillämpas och resultera i att de franska domstolarna godtar behörighet.

Tillämplig lag

På detta område tillämpar Frankrike artikel 15 i Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn. De domstolar som är behöriga att avgöra mål om föräldraansvar tillämpar därför sitt eget lands lag, förutom i de fall annat föreskrivs i konventionen.

Om franska domstolar har behörighet i fråga om föräldraansvar tillämpar de därför fransk lag (lex fori).

I undantagsfall tillämpas den lag som närmast motsvarar situationen, om detta krävs för att skydda den minderårige.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 10/08/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.